

Olsztyn, 22 sierpnia 2025 r.

PS-VI.431.2.10.2025.AB

Szanowna Pani
Małgorzata Gryzkowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Jaćwieska 14a
19-500 Gołdap

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, ul. Jaćwieska 14a, 19-500 Gołdap. W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli Jednostką kierowała pani Małgorzata Gryzkowska, która funkcję Dyrektora Jednostki pełni od 02 lutego 2005 r.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

Agnieszka Brzozowska – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolerów, legitymacja służbowa nr 30/2016, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 32/2016, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.626.2025 z 07 lipca 2025 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: Kontrolę rozpoczęto w dniu 29 lipca 2025 r. i zakończono w dniu 01 sierpnia 2025 r. Kontrola została odnotowana w książce kontroli Jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 42.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Realizacja zadań powiatu w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej;
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 49) – dalej jako ustawa wrispz, w związku z zapisami art. 180 pkt. 3, art. 182 ust. 1 oraz art. 140-153 ustawy wrispz, oraz zapisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 572 ze zm.) – dalej jako Kpa.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

W treści ustaleń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) PCPR/ Centrum/ Jednostka – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi,
- 2) Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, panią Małgorzatę Gryszkowską,
- 3) Zastępca – co oznacza: osobę zastępującą Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, panią,
- 4) Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi,
- 5) Powiat – co oznacza: Powiat Gołdapski,
- 6) Wykaz/ Wykaz osób – co oznacza: wykaz osób będących w procesie usamodzielnienia w badanym okresie, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
- 7) osoba usamodzielniana/ wychowanek – co oznacza: osobę opuszczającą po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka bądź placówkę opiekuńczo-wychowawczą, o której mowa w art. 140 ustawy w.r.p.,
- 8) IPU/ program – co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy w.r.p.,
- 9) Opiekun – co oznacza: opiekuna usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 2 i 3 ustawy w.r.p.,
- 10) Koordynator – co oznacza: koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 77 ustawy w.r.p.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Jednostce dokumentacji (w tym dokumentów powstałych przed 1 stycznia 2024 r., a mających wpływ na działalność PCPR w zakresie objętym kontrolą) oraz informacje i wyjaśnienia przekazane przez panią Małgorzatę Gryszkowską – Dyrektora PCPR oraz stosowne upoważnienie Dyrektora Centrum, stanowiące **akta kontroli str. 1)**, w obecności których została ona przeprowadzona.

1. Dokumenty organizacyjne kontrolowanej Jednostki i organizacja pracy w zakresie realizacji zadań związanych z usamodzielnianiem wychowanków pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, wyznaczone przez Starostę Gołdapskiego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie, w okresie podlegającym kontroli działało w oparciu o Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, przyjęty Uchwałą Zarządu Powiatu Gołdapskiego Nr 20/2019 z dnia 20 lutego 2019 r., ze zmianami wprowadzonymi 29 marca 2019 r., 17 lutego 2021 r., 07 marca 2022 r. oraz 21 lutego 2025 r. **/akta kontroli str. 2-26/**.

Analiza Regulaminu wykazała, że w § 9 ust. 2 pkt 15 wśród obowiązków Dyrektora Jednostki wyszczególniono *nadzór nad pracą Domu Świętej Faustyny*, która zakończyła swoją działalność

w 2023 r. W związku z powyższym rekomenduje się dostosowanie zapisu do stanu faktycznego, przy najbliższej zmianie Regulaminu.

Z pisemnych informacji przedstawionych przez Zastępcę, stanowiących **akta kontroli str. 27** wynika, że zadania dotyczące usamodzielnienia wychowanków realizuje:

- Dyrektor,
- Kierownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- pracownik socjalny,
- koordynatorzy.

W Regulaminie wyodrębniono Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej oraz ujęto zadania poszczególnych pracowników wchodzących w jego skład. Wśród zadań realizowanych przez pracowników wskazano m.in.:

- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej /w przypadku koordynatorów/,
- przygotowanie dokumentacji do przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, pomocy rzeczowej oraz do pokrywania wydatków związanych z kontynuowaniem nauki, udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, w uzyskaniu zatrudnienia /w przypadku pracownika socjalnego/,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, przyznawanie pomocy rzeczowej osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze różnego typu oraz rodziny zastępcze /w odniesieniu do Dyrektora/.

Jak wynika z uzyskanych informacji, w okresie podlegającym kontroli nie obowiązywało żadne wewnętrzne zarządzenie regulujące kwestię usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej. Zgodnie z przedłożoną informacją, stanowiącą **akta kontroli str. 30-48**, w Jednostce przyjęto do ewentualnego wykorzystania następujące wzory dokumentów:

- Wskazanie opiekuna usamodzielnienia,
- Zmiana opiekuna usamodzielnienia,
- Indywidualny Program Usamodzielnienia,
- Oświadczenie dotyczące osiedlenia,
- Wniosek o przyznanie pomocy pieniężnej na przyznanie nauki,
- Wniosek o udzielenie jednorazowej pomocy na usamodzielnienie,
- Wniosek o udzielenie pomocy na zagospodarowanie.

2. Usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Powiecie Gołdapskim w badanym okresie

Z Wykazu, stanowiącego **akta kontroli str. 49-50** wynika, że w badanym okresie w procesie usamodzielnienia było łącznie 11 osób, w tym 9, które osiedliły się na terenie Powiatu. Spośród osób usamodzielnianych:

- 3 - opuściły rodziny zastępcze spokrewnione,
- 4 - opuściły rodziny zastępcze niezawodowe,
- 4 - opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Na podstawie danych zawartych w Wykazie ustalono, że w okresie poddanym kontroli, Centrum udzieliło wychowankom następującej pomocy:

- 3 wychowankom - na kontynuowanie nauki,
- 2 wychowankom - na usamodzielnienie.

Z przedłożonych informacji wynika, iż żadnemu wychowankowi nie udzielono wsparcia na zagospodarowanie, ani też w formie pomocy prawnej (poza 1 przypadkiem) i psychologicznej, a także pomocy w uzyskaniu zatrudnienia oraz odpowiednich warunków mieszkaniowych. Dyrektor PCPR wyjaśnił, iż nie świadczo tych form pomocy, gdyż wychowankowie nie zgłaszali potrzeb w tym zakresie **/akta kontroli str. 51-52/**.

Wybrani przez wychowanków opiekunowie usamodzielnienia to **/akta kontroli str. 49/**:

- w 5 przypadkach – osoby tworzące rodzinę zastępczą,
- w 1 przypadku – pracownik PCPR,
- w 3 przypadkach – pracownik placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- w 2 przypadkach – inna osoba (w pierwszym brat cioteczny, w drugim zaś siostra przyrodnia).

Na podstawie informacji przekazanych przez Zastępcę ustalono, że podopiecznych pieczy w procesie usamodzielnienia wspierało także 4 koordynatorów **/akta kontroli str. 27/**.

Z informacji przedłożonej przez Zastępcę, stanowiącej **akta kontroli str. 27** wynika, iż o tym jak wygląda proces usamodzielnienia *„osoba usamodzielniana informowana jest poprzez rozmowy indywidualne oraz spotkania z opiekunem usamodzielnienia w trakcie przygotowywania i omawiania indywidualnego programu usamodzielnienia. Informacje są przekazywane pisemnie i ustnie – nie tylko w formie rozmowy, ale również w formie dokumentów i załączników (np. wzory dokumentów”*. Wskazał, iż najczęściej informacji udzielają osoby wydające dokumenty: pracownik socjalny, Kierownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, koordynatorzy.

Kontrolującym przedłożono dokumentację potwierdzającą, że osobom usamodzielnianym, które przebywały w rodzinnej pieczy zastępczej, koordynatorzy udzielali informacji na temat procesu usamodzielnienia, co odnotowywano w dokumencie pn. *Karta kontaktów z rodziną zastępczą/rodzinnym domem dziecka lub w jej sprawie*.

Analiza druków IPU, obowiązujących w PCPR, wykazała, iż do każdego załączano szczegółową informację dotyczącą procesu usamodzielnienia, w tym m.in. o przysługujących formach pomocy i wsparcia. Powyższe należy uznać za dobrą praktykę.

W opinii zespołu inspektorów dobrą praktyką byłoby np. opracowanie broszur/informatorów dla osób przebywających w pieczy zastępczej (zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej), dotyczących procesu usamodzielnienia, jego kolejnych etapów oraz przysługujących form pomocy i wsparcia.

Z przedstawionej przez Zastępcę pisemnej informacji wynika, że PCPR wypłaca świadczenia osobom usamodzielnianym w ustawowych wysokościach, zgodnie z aktualnie obowiązującym obwieszczeniem Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach **/akta kontroli str.28/**, co potwierdziła przedłożona dokumentacja.

Na podstawie informacji Dyrektora Centrum **/akta kontroli str. 53/** ustalono, że w 2024 r. Powiat wydatkował na pomoc usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej łącznie kwotę 28 080,10 zł, którą przeznaczono na wypłatę świadczenia w związku z kontynuacją przez osoby usamodzielniane nauki. Natomiast na 2025 r., na realizację zadań z zakresu wsparcia usamodzielnionych wychowanków, zaplanowano środki na:

- kontynuowanie nauki – 29 601,00 zł,
- pomoc na usamodzielnienie – 62 461,00 zł,
- pomoc na zagospodarowanie – 20 442,00 zł.

3. Realizacja zadań w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej i formy udzielonego wsparcia

Oceny wykonania przez kontrolowaną Jednostkę zadań w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej dokonano w oparciu o analizę dokumentacji 8 wychowanków ujętych w Wykazie osób pod poz. nr 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 i 10, którzy w okresie podlegającym kontroli pozostawali w procesie usamodzielnienia **/akta kontroli str. 49-50/**.

a) Wskazanie opiekuna usamodzielnienia

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy wrispsz, osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemna zgodę tej osoby. Stwierdzono, że wszyscy wychowankowie, wskazali opiekunów usamodzielnienia, którzy złożyli pisemne zgody na pełnienie tej funkcji. Na podstawie przedłożonej kontrolującym dokumentacji ustalono, iż 3 z 8 osób usamodzielnianych nie wyznaczyły w terminie Opiekuna, tj.:

- wychowanek pod poz. 4 w Wykazie wyznaczył Opiekuna po 5 miesiącach i 1 dniu od ukończenia 17 lat. Stwierdzono, iż został on umieszczony w pieczy zastępczej po ukończeniu 17 lat, tym samym nie mógł wyznaczyć Opiekuna na rok przed osiągnięciem pełnoletności. Wyboru opiekuna usamodzielnienia dokonał niezwłocznie po umieszczeniu go w instytucjonalnej pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 60-61/**,
- wychowanka pod poz. 7 w Wykazie wyznaczyła Opiekuna po upływie 1 miesiąca i 25 dni od ukończenia 17 lat. Przebywała ona w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu. Zastępca wyjaśnił, że nie są znane przyczyny dostarczenia wskazania opiekuna usamodzielnienia przez wychowankę do siedziby PCPR w Węgorzewie dopiero w dniu 10 czerwca 2021r. **/akta kontroli str. 63-65, 69-70/**,
- wychowanka pod poz. 10 w Wykazie wyznaczyła Opiekuna po upływie 10 miesięcy i 21 dni od ukończenia 17 lat. Przebywała ona w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu. Zastępca poinformował, iż wychowanka „wskazała opiekuna usamodzielnienia, a także sporządziła Indywidualny Program Usamodzielnienia w porozumieniu z PCPR w Giżycku, zgodnie z kompetencjami i zasięgiem terytorialnym sąsiedniego powiatu. Nie znamy przyczyny, dlaczego do siedziby PCPR w Giżycku wychowanka dostarczyła dokument po ustawowym terminie” **/akta kontroli str. 68, 71-72/**.

Powyższe przypadki były incydentalne i nie przyniosły negatywnych skutków dla osób usamodzielnianych. W ramach bieżącego instruktażu kontrolujący wskazali na konieczność

monitorowania sytuacji wychowanków przebywających w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów i stosowania terminów przewidzianych prawem w zakresie opracowywania dokumentacji osób usamodzielnianych.

Ustalono, że opiekunowie usamodzielnienia spełniali warunki określone w 145 ust. 3 ustawy w.r.p.s. oraz posiadali akceptację Dyrektora PCPR.

b) Opracowanie indywidualnego programu usamodzielnienia (IPU)

W myśl art. 145 ust. 4 indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Ustalono, że osoby usamodzielniane, których dokumentację analizowano, posiadały IPU **/akta kontroli str. 73-158/**. Programy te były opracowywane przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia. Stwierdzono, iż IPU, poza 1 przypadkiem, był sporządzony co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez wychowanka pełnoletności. W przypadku wychowanki ujętej w Wykazie osób pod poz. 7, termin ten nie został zachowany. Zastępca wyjaśnił, iż program opracowano w momencie, kiedy wychowanka stawiała się we właściwym powiatowym centrum pomocy rodzinie, z uwagi na miejsce zamieszkania (po wcześniejszych wielokrotnych kontaktach telefonicznych) **/akta kontroli str. 69-70/**.

Ustalono, iż 6 wychowanków (poz. nr 1, 3, 6, 7, 8 i 10 z Wykazu osób) modyfikowało IPU w związku ze zmianą ich sytuacji życiowej. Zmiany te, stosownie do art. 145 ust 6 ustawy w.r.p.s., poczyniono wspólnie z Opiekunem. Zarówno programy jak i ich zmiany zatwierdzone były przez Dyrektora **/akta kontroli str. 73-158/**.

Kontrolujący ustalili, iż w przypadku wychowanki ujętej w Wykazie pod poz. 1 nie dokonano modyfikacji IPU pomimo zmiany miejsca jej zamieszkania oraz formy kształcenia (modyfikacji dokonano jedynie w związku ze zmianą Opiekuna) **/akta kontroli str. 73-86, 159-165/**. Zastępca zapytany o przyczynę tego stanu rzeczy wskazał, iż wynikało to z przeoczenia **/akta kontroli str. 166-167/**. Z uwagi na fakt, iż był to jednostkowy przypadek, a co do zasady dokonywano zmian w IPU usamodzielnianych wychowanków, kiedy sytuacja tego wymagała, kontrolujący w ramach bieżącego instruktażu wskazali na zasadność zobowiązywania wychowanków do niezwłocznego modyfikowania programu, w przypadku zmiany ich sytuacji życiowej.

Stwierdzono, iż IPU wychowanków, którzy w trakcie procesu usamodzielnienia dokonali zmiany opiekunów (poz. nr 1 i 3 z Wykazu osób) zawierały podpisy pierwotnie wskazanych Opiekunów, którzy brali udział w ich opracowaniu **/akta kontroli str. 73-84, 98-108/**. Biorąc pod uwagę zadania, jakie na opiekuna usamodzielnienia nakładają przepisy ustawy w.r.p.s., w opinii kontrolujących, w przypadku jego zmiany, zasadne jest zapoznanie nowego opiekuna z IPU i udokumentowanie tego faktu w formie podpisu na dokumencie. Działanie takie może mieć znaczący wpływ na skuteczność procesu usamodzielnienia.

Z informacji przekazanych przez Zastępcę, stanowiących **akta kontroli str. 29** wynika, że w okresie objętym kontrolą nie było przypadku odmowy zatwierdzenia IPU.

Analiza programów wykazała, iż co do zasady zawierały one elementy wskazane w art. 145 ust. 1 ustawy wripsz, poza IPU wychowanki ujętej w Wykazie pod poz. 7. Stwierdzono, iż brakowało w nim informacji o sposobie uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia **/akta kontroli str. 132-134/**. Zapytany o przyczynę takiego stanu rzeczy, Zastępca wyjaśnił, iż wychowanka w momencie sporządzania IPU nie miała jasno określonych celów w powyższym zakresie, dlatego też tych elementów nie ujęto w programie. Dodał przy tym, że dokumentacja wychowanki, związana z jej procesem usamodzielnienia, była opracowywana z jej opiekunem usamodzielnienia w porozumieniu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie **/akta kontroli str. 69-70/**. Kontrolujący stwierdzili ponadto, iż IPU był wypełniony nierzetelnie, bowiem w części uwzględniającej *Harmonogram planu usamodzielnienia* nie uwzględniono we wszystkich zadaniach terminów do realizacji i osób oraz instytucji wspomagających. W ocenie kontrolujących, w związku z tym, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami, to Dyrektor PCPR zatwierdza IPU (powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie), w momencie stwierdzenia, iż nie zawiera on wszystkich informacji, o których mowa w przepisach ustawy wripsz oraz wypełniony jest nierzetelnie, winien wystąpić o uzupełnienie braków w powyższym zakresie.

Z informacji Zastępcy wynika, że w okresie podlegającym kontroli, żadna z osób usamodzielnianych nie przerwała procesu usamodzielnienia **/akta kontroli str. 30/**.

Ustalono, że PCPR po powzięciu informacji o osiedleniu się osoby usamodzielnianej (poz. nr 10 z Wykazu) na terenie innego powiatu, niezwłocznie przekazało do właściwego powiatu kopię IPU oraz informacje o opiece usamodzielnienia, co było zgodne z art. 145 ust. 5 ustawy wripsz **/akta kontroli str. 168/**.

Zgodnie z art. 145 ust. 7 ustawy wripsz po zakończeniu realizacji IPU dokonywana jest ocena końcowa procesu usamodzielnienia. W trakcie kontroli zapytano Dyrektora, kiedy i w jaki sposób Jednostka dokonuje oceny końcowej procesu usamodzielnienia. Z pisemnej informacji, stanowiącej **akta kontroli str. 169-170**, wynika, że *„po zakończeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz wykorzystaniu form pomocy finansowej wychowanek wraz z opiekunem usamodzielnienia zapraszani są telefonicznie do siedziby PCPR w Gołdapi, gdzie wraz z kierownikiem dokonują oceny końcowej. Ocena końcowa sporządzana jest w dwóch egzemplarzach, z czego jeden egzemplarz otrzymuje wychowanek”*. Ustalono, iż w badanym okresie, proces usamodzielnienia zakończył wychowanek pod poz. nr 1 w Wykazie **/akta kontroli str. 49-50/**. Po zakończeniu realizacji IPU osoba ta wraz z Opiekunem i Dyrektorem dokonała oceny końcowej procesu usamodzielnienia. W dokumencie pn. *„Ocena końcowa usamodzielnienia”*, stanowiącym **akta kontroli str. 171-172**, uwzględniono m.in. takie informacje jak: okres pobytu w pieczy zastępczej, zdobyte wykształcenie, zatrudnienie, uzyskana pomoc (rodzaj pomocy/okres pobierania), opisano przebieg współpracy z wychowankiem.

c) Przyznawanie pomocy na kontynuowanie nauki

W badanym okresie pomoc na kontynuowanie nauki otrzymało 3 wychowanków, których dokumentację poddano kontroli (poz. 1, 2, 3 z Wykazu) **/akta kontroli str. 49-50/**. W poddanych analizie przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była na podstawie pisemnego wniosku, po zatwierdzeniu IPU – zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy wrispz. Weryfikowano także okres przebywania w pieczy zastępczej, upoważniający wychowanka do przyznania tego świadczenia, o czym mowa w art. 141 ustawy wrispz **/przykład akta kontroli str. 173-174/**.

Decyzje administracyjne, które poddano analizie, zawierały wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 107 § 1 Kpa, podpisane były przez osoby upoważnione (upoważnienia przedłożono kontrolującym do wglądu). Wydane zostały zgodnie z żądaniem strony, wysokość pomocy na usamodzielnienie była zgodna z obowiązującymi przepisami. Ustalono, iż w przypadkach tego wymagających, dokonywano zmian decyzji, zgodnie z zapisami Obwieszczenia MRPiPS z dnia 24 marca 2024 r. Postępowanie w takich sytuacjach PCPR wszczyła z urzędu, o czym zawiadamiało strony postępowania, zgodnie z art. 61 § 1 oraz § 4 Kpa **/przykład akta kontroli str. 175-176/**.

Decyzje wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane osobiście przez wychowanków, którzy potwierdzali to podpisem złożonym na formularzu potwierdzenia odbioru. W przypadku decyzji wysyłanych pocztą potwierdzenia ich odebrania (zwrotki) znajdowały się w dokumentacji.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej w przedmiocie przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, nie było także przypadków zawieszenia pomocy na kontynuowanie nauki **/akta kontroli str. 28/**.

Wszystkie analizowane postępowania zakończono w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa.

Ustalono, iż pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była na czas nauki, którą osoby usamodzielniane realizowały w szkołach. Osoba usamodzielniana zobowiązana była do dostarczenia zaświadczenia o kontynuowaniu nauki wraz z wnioskiem o przyznanie świadczenia na początku roku szkolnego/akademickiego **/akta kontroli str. 28/**.

Pomoc na kontynuowanie nauki, stosownie do art. 146 ust. 3 ustawy wrispz, była wypłacana nie dłużej niż do ukończenia przez wychowanków 25 roku życia.

Przedstawione do wglądu elektroniczne wyciągi z przelewów bankowych potwierdziły, że ww. świadczenia wypłacano zgodnie z wydanymi decyzjami i przelewano na wskazane przez wychowanków rachunki bankowe.

d) Przyznawanie pomocy na usamodzielnienie

W okresie objętym kontrolą pomoc na usamodzielnienie przyznano łącznie 2 wychowankom (poz. nr 7 i 10 z Wykazu) **/akta kontroli str.49-50/**.

Stwierdzono, że pomoc na usamodzielnienie każdorazowo przyznawana była po zatwierdzeniu IPU – zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy wrispz, na podstawie pisemnego wniosku **/przykład akta kontroli str. 177-178/**. Zgodnie z obowiązującymi przepisami weryfikowano też, czy długość okresu

przebywania wychowanka w pieczy zastępczej, uprawniała do przyznania pomocy na usamodzielnienie – stosownie do art. 141 ustawy w.r.p.z. Decyzje administracyjne, które poddano analizie zawierały wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 107 § 1 Kpa, podpisane były przez osobę uprawnioną **/akta kontroli str. 179-182/**. Wydawane były zgodnie z żądaniem strony, a wysokość pomocy na usamodzielnienie była zgodna z obowiązującymi przepisami. Ustalono, iż analizowane postępowania zakończono w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej w sprawie przyznania pomocy na usamodzielnienie.

Ustalono, iż osobom usamodzielnianym decyzje wysłano pocztą, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W przypadku wychowanka pod poz. 7 z Wykazu, dowód odebrania znajdował się w dokumentacji. W przypadku wychowanka pod poz. 10 oczekiwano na zwrotne potwierdzenie odbioru.

Na podstawie analizy przedłożonych elektronicznych wyciągów przelewów bankowych, kontrolujący ustalili, iż w przypadku wychowanka ujętego w Wykazie pod poz. 7 świadczenie przekazano na wskazany przez niego rachunek bankowy, zgodnie z wydaną decyzją. Wychowankowi w wykazie pod poz. 10 nie przekazano jeszcze środków z uwagi na to, że nie odebrał jeszcze decyzji przyznającej pomoc.

e) Przyznawanie pomocy na zagospodarowanie

W badanym okresie Centrum nie udzieliło pomocy na zagospodarowanie usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 49-50/**.

f) Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

Z informacji ujętych w Wykazie osób wynika, że w badanym okresie PCPR nie udzielało pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych **/akta kontroli str. 49-50/**. Dyrektor poinformował, że wychowankowie nie zgłaszali potrzeb w tym zakresie **/akta kontroli str. 51-52/**.

Niemniej, jak wynika z informacji Zastępcy, stanowiącej **akta kontroli str. 28**, organizowano i przekazywano potrzebującym wychowankom rzeczy materialne takie jak m.in. meble, sprzęt AGD. Ponadto, w ramach podpisanego porozumienia z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, wychowankowie mają możliwość skorzystania z mieszkania treningowego.

W analizowanej dokumentacji wychowanków brak było wniosków do PCPR o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

g) Udzielanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia

Z Wykazu wynika, że w okresie podlegającym kontroli Centrum nie udzielało wychowankom pomocy w uzyskaniu zatrudnienia **/akta kontroli str. 49-50/**. Ustalono, iż w analizowanej dokumentacji wychowanków brak było wniosków do Jednostki o udzielenie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Z wyjaśnień Dyrektora wynika, iż nie było potrzeb w tym zakresie **/akta kontroli str. 51-52/**.

Niemniej, jak wynika z informacji Zastępcy, stanowiącej **akta kontroli str. 28**, Jednostka współpracowała z lokalnymi przedsiębiorcami i Urzędem Pracy, pomagając wychowankom w znalezieniu pracy.

h) Zapewnianie pomocy prawnej

Z danych ujętych w Wykazie wynika, iż w badanym okresie z tej formy pomocy skorzystał wychowanek ujęty w nim pod poz. 1 **/akta kontroli str. 49-50/**.

i) Zapewnienie pomocy psychologicznej

Z Wykazu wynika, iż w badanym okresie nie udzielano osobom usamodzielnianym pomocy psychologicznej **/akta kontroli str. 49-50/**. Ustalono, że wychowankowie nie wnioskowali o skorzystanie z tej formy pomocy.

j) Inne formy wsparcia

Z informacji przekazanych przez Zastępcę, stanowiących **akta kontroli str. 28-29**, wynika, że w okresie objętym kontrolą, zapewniano osobom usamodzielnianym takie formy wsparcia jak:

- organizowanie i przekazywanie rzeczy materialnych takich jak m.in. odzież i obuwie (w tym dziecięce), wózki dziecięce,
- pomoc w pisaniu CV, listów motywacyjnych,
- umawianie do lekarzy specjalistów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, sądowych i codziennych, w tym także uzyskaniu dodatkowych świadczeń z Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi,
- zapraszanie do udziału w imprezach organizowanych przez PCPR takich jak np. pikniki, warsztaty, rajdy rowerowe,
- stała pomoc merytoryczna pracownika socjalnego i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował ponadto, że od 1 października 2024 r. PCPR realizuje projekt „*Wsparcie pieczy zastępczej w powiecie gołdapskim*”, który skierowany jest m.in. także do 90 osób przebywających w pieczy zastępczej oraz osób usamodzielnianych. Realizowany jest w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 i współfinansowanego ze środków EFS+. Zaplanowano w nim szereg działań, z których będą mogli skorzystać usamodzielniani wychowankowie, m.in. wsparcia specjalistycznego (psycholog, pedagog, doradca zawodowy), warsztatów ukierunkowanych na rozwój osobisty, zarządzanie budżetem domowym, kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych. Wychowankowie będą mogli wziąć także udział w 7 dniowych obozach profilaktycznych. Dla 10 najbardziej zmotywowanych pełnoletnich wychowanków zaplanowano również zorganizowanie zindywidualizowanych szkoleń/kursów np. kurs prawa jazdy b/c, języków obcych. Niemniej, z uwagi na etapową realizację projektu, nie zrekrutowano jeszcze żadnej pełnoletniej osoby **/akta kontroli str. 183/**.

Ustalono, iż w badanym okresie, Centrum nie organizowało szkoleń dla opiekunów usamodzielnienia oraz grup wsparcia dla opiekunów i wychowanków.

UWAGI I WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych wnioskować można, że PCPR w badanym okresie realizowało ustawowe zadania w zakresie udzielania pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym oraz wypłacało im należne świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

W związku z tym, iż PCPR zobligowany jest do realizacji zadania wynikającego z art. 180 ust. 3 ustawy wrispsz, rekomenduje się, by dokumentować także działania dotyczące udzielania osobom usamodzielnianym niematerialnych form wsparcia.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

POUCZENIE

Stosownie do § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Kierownik kontrolowanej jednostki może w każdym czasie wycofać złożone do wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia. Wycofane zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół kontrolujących:

Agnieszka Brzozowska - główny specjalista

Katarzyna Stefanowska - główny specjalista